

Vejledning til at stille skærpede krav til grønne leverandørkøretøjer i Københavns Kommune

Resumé

Med henblik på at reducere CO₂e- og partikeludledning i København implementerede Københavns Kommune skærpede miljøkrav til leverandørernes køretøjer i 2019.

Dette dokument giver dig en forståelse for kravet og indeholder en generel vejledning til at stille det i udbud. Ved yderlige behov for vejledning, kontakt Bæredygtige Indkøb på csr@okf.kk.dk.

Baggrund

Det blev i 2019 besluttet af Borgerrepræsentationen, at Københavns Kommune skal indarbejde krav i relevante udbud og kontrakter om, at leverandører til Københavns Kommune skal anvende grønne køretøjer, når de leverer varer og tjenesteydelser til kommunen (Bilag 1). De skærpede miljøkrav rækker ud over de krav til fx Euronorm og tomgang, som Københavns Kommune også stiller.

Pr. 1. april 2023 er plug-in-hybrider taget ud af definitionen af grønne køretøjer (Bilag 2).

Den gældende definition er derfor:

**“køretøjer, der kører på el, biogas, eller brint,
samt andre ikke-motoriserede transportformer, fx cykler”**

På baggrund af Borgerrepræsentationens beslutning stilles der krav om, at leverandørerne skal levere et på forhånd aftalt minimum af kørslerne på de samlede leverancer for Københavns Kommune i et grønt køretøj. Borgerrepræsentationen har desuden givet udtryk for, at kravene bør være fleksible, og implementeres ud fra en konkret vurdering af størrelsen på kontrakten, samt typen af kørsler (planlagt eller ad hoc/akut). Herudover skal afdækning af markedets modenhed indenfor de enkelte brancher, samt markedsdialog sikre, at der ikke stilles krav, som vil være væsentligt fordyrende. Kravet om anvendelse af grønne køretøjer kan stilles som mindstekrav eller konkurrenceparameter i udbuddet.

Vejledning

Den praktiske udmøntning af de skærpede miljøkrav til leverandørkøretøjer er fleksible og skal ske ud fra en konkret vurdering af det enkelte udbud, branchen og den teknologiske udvikling af grønne køretøjer.

Her er en vejledning opstillet i FAQ-format.

Hvornår er det relevant at stille krav til grønne leverandørkøretøjer?

Hvad skal jeg afdække i markedsdialogen?

Hvordan skal kravet stilles?

Hvilken dokumentation bør jeg efterspørge?

Hvilken bod skal jeg stille?

Hvad bør jeg ellers overveje?

Har du ændringsforslag til vejledningen eller behov for yderligere rådgivning omkring grønne krav i dit udbud?

Så kontakt Bæredygtige Indkøb på csr@okf.kk.dk

Hvornår er det relevant at stille krav til grønne leverandørkøretøjer?

Kravet er relevant for alle Københavns Kommunes egne indkøbsaftaler, hvor der indkøbes varer eller ydelser og hvor selve transporten af denne, er en del af aftalen.

Det er obligatorisk at afdække muligheden for at stille kravet, hvis denne transport sker med personbiler, mindre varebiler, store varebiler, lastbiler og busser.

Kravet er også relevant ved transportydelser, som for eksempel ved taxi- eller udflytterkørsel.

Hvad skal jeg afdække i markedsdialogen?

Forud for et udbud, bør du i markedsdialogen afdække en række forhold for at kunne stille ambitiøse krav, der ikke hindrer konkurrencen uhensigtsmæssigt.

Du bør blandt andet afdække følgende i markedsdialogen, hvis det er relevant for dit udbud:

- Hvad kan leverandøren imødekomme i forhold til krav til grønne leverandørkøretøjer?
- Forventes leverandøren selv at håndtere transporten eller sker dette gennem en tredjepart?
 - o Vil leverandøren kun benytte specifikke distributører? Hvilke?
 - o Har disse distributører grønne løsninger, som kan anvendes til at imødekomme kravet?
- Hvilke køretøjer har leverandøren i sin flåde? Køretøjstyper, drivmidler, antal?
- Hvilke køretøjstyper er mulige at benytte i forbindelse med aftalen? (Se Tabel 1)
- Er der særlige behov for at køretøjerne har specialudstyr som fx lift?
- Hvad er typiske kørselsmønstre i forbindelse med ydelsen? Rutelængder mm.?
- Er behovet for kørsel ad-hoc eller kan kørsel planlægges?
- Hvilke planer har leverandøren for grønne køretøjer i sin flåde?

Tabel 1 - Køretøjstyper og modenhed

Køretøjstype	2023	2024	2025	2026
Over 3.500 kg				
Turistbusser	Lidt modent	Modent	Mere modent	Meget modent
Lastbil	Lidt modent	Modent	Mere modent	Meget modent
Varevogn mellem 3.500 og 7.500 kg.	Lidt modent	Modent	Mere modent	Meget modent
Under 3.500 kg				
Personbiler	Meget modent	Meget modent	Meget modent	Meget modent
Vans	Meget modent	Meget modent	Meget modent	Meget modent
Varevogne	Lidt modent	Modent	Mere modent	Meget modent
Minibusser	Lidt modent	Modent	Mere modent	Meget modent
Store varevogne m. komprimator	Lidt modent	Modent	Mere modent	Meget modent
Transportvogne små	Lidt modent	Modent	Mere modent	Meget modent

■ Lidt modent
 ■ Modent
 ■ Mere modent
 ■ Meget modent

*Tabellen skal tolkes som vejledende materiale og er et estimat på udviklingen de kommende år. Der kan i tilfælde være behov for mere specifikke køretøjstyper fx med specialudstyr.

Hvordan skal kravet stilles?

Kravet til grønne leverandørkøretøjer kan stilles på forskellige måder, alt efter hvad man kan konkludere på baggrund af markedsdialogen.

Kravene til anvendelse af grønne køretøjer formuleres sådan, at en procentsats af de samlede registrerede *kørsler* for Københavns Kommune skal foretages med grønne køretøjer

Kravet kan formuleres som:

- Et mindstekrav, som ordregiver udfylder fx
 - o Fx "Mindst 40% af kørsler i kontraktperioden skal ske med grønne køretøjer".
- Et evalueringsparameter, hvor tilbudsgiver udfylder 'X' fx
 - o Fx "X% af kørsler i kontraktperioden skal ske med grønne køretøjer".
- Både mindstekrav og evalueringsparameter, hvor tilbudsgiver udfylder 'X'
 - o Fx "Mindst 20% af kørsler i kontraktperioden skal ske med grønne køretøjer. Tilbudsgiver byder ind med X%"

Kravets form og eventuelle procentsatser, skal vurderes på baggrund af markedsdialogen. Det passende ambitionsniveau varierer fra udbud til udbud.

For at udnytte markedsudviklingen i kontraktperioden, kan man også anvende en trappemodel, både i form af mindstekrav (som kontraktvilkår), evalueringsparameter eller som en hybrid.

Bemærk at man i følgende eksempel har valgt kun at vurdere på de sidste 9 måneder i første år i aftalens løbetid, for at tillade en 3 måneders omstillingsperiode for leverandøren.

Eksempel på trappemodel		
Hybrid af mindstekrav og evalueringsparameter		
	Mindstekrav (Ordregiver udfylder)	Evalueringsparameter (Tilbudsgiver udfylder X)
År 1 (9mdr)	>30% af leverancerne skal ske med Grønne Køretøjer	X% af leverancerne skal ske med Grønne Køretøjer
År 2	>50% af leverancerne skal ske med Grønne Køretøjer	X% af leverancerne skal ske med Grønne Køretøjer
År 3	>60% af leverancerne skal ske med Grønne Køretøjer	X% af leverancerne skal ske med Grønne Køretøjer
År 4	>70% af leverancerne skal ske med Grønne Køretøjer	X% af leverancerne skal ske med Grønne Køretøjer

Man kan bede tilbudsgivere udfylde en trappemodel samtidig med at man sætter mindstekrav for hvert år i kontraktperioden. Dermed kan man sikre et ambitiøst bundniveau, men stadig vægte leverandørerne med grønnere flåder.

Hvilken dokumentation bør jeg efterspørge?

Dokumentationen for anvendelse af grønne køretøjer sker ved anførsel af køretøjstype på fakturaerne for hver leverance. Dette skal ske på to selvstændige fakturalinjer, hvoraf det fremgår, hvor mange kørsler, der samlet er blevet udført med henholdsvis grønne og konventionelle køretøjer, samt disses registreringsnummer.

Med henblik på at sikre, at leverandøren ikke kan "forbedre" sin opfyldelse af kravet til grønne kørsler ved at undlade at anføre antal kørsler og type køretøj mv. på fakturaen, betragtes alle kørsler på opgaven som foretaget med konventionelt køretøj, såfremt andet ikke er angivet.

Eksempel på fakturatekst vedr. køretøjer:

Varenummer	Fakturalinjetekst	Antal	Stk. pris	Linje-total
[Leverandørens unikke varenummer for kørsel med grønt køretøj]	Grønne kørsler Reg. nr. AA 12 345	[Antal kørsler på Leverancen]	0 kr.	0 kr.
[Leverandørens unikke varenummer for kørsel med konventionelt køretøj]	Konventionelle kørsler Reg. nr. BB 67 891	[Antal kørsler på Leverancen]	0 kr.	0 kr.

Der kan i tilfælde være behov for at kræve yderligere data fx om datoer og tidsrum for kørsler, rutelængder i km, energiforbrug pr. km eller andet. Kontakt csr@okf.kk.dk hvis du er i tvivl om hvilke data du bør efterspørge.

Hvilken bod skal jeg stille?

Med henblik på at kunne sanktionere manglende overholdelse af de skærpede krav vil Københavns Kommune mindst én gang årligt beregne, om leverandøren har opnået minimumsprocentniveauet for kørsler med grønne køretøjer. Såfremt minimumsniveauet ikke er opnået, vil leverandøren have mulighed for at kommentere på dette inden der pålægges bod.

Boden skal fastlægges, så det ikke er rentabelt for tilbudsgiver at byde ind med et overambitiøst tilbud, for derefter at underopfylde kravet.

Reglerne om boden kan fastsættes på flere forskellige måder, afhængigt af kontrakten.

- Bod på X kr. pr. km underopfyldelse.
 - Denne form kan bruge hvis man kender antal km pr. rute og samlede antal km i kontraktperioden. Fx ved fast varetagelse af busruter
- Bod på X kr. pr. levering eller kørte rute
 - Denne form kan bruges hvis rutelængder ikke kendes eller ikke varierer betydeligt. Fx ved ad-hoc taxakørsler eller på rammeaftaler.

Som tillæg til ovenstående modeller kan man herudover kræve en fastsat bod som udløses ved underopfyldelse, uagtet underopfyldelsens størrelse.

Hvad bør jeg ellers overveje?

Du bør altid jævnføre Det Grønne Opslagsværk for klima- og miljøkrav før du offentliggør udbudsmateriale eller indgår indkøbsaftaler.

Du kan finde Det Grønne Opslagsværk på kk.dk/baeredygtigeindkoeb

Kontakt Bæredygtige Indkøb på csr@kk.dk, hvis du ønsker rådgivning eller har spørgsmål!

Her er udvalgt nogle af de vigtigste og mest relevante krav, der kan være relevant for dig, der laver et udbud, hvor du overvejer at stille krav til grønne leverandørkøretøjer.

Obligatoriske krav til transportydelser fra Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb (POGI)

Københavns Kommune er som medlem af POGI altid underlagt obligatoriske krav. Du bør altid tjekke de gældende krav fra POGI www.denansvarligeindkober.dk/transport.

Pr. 1 april 2023 er der krav til at medregne samfundsomkostninger fra CO2 udledninger, samt sundhedsomkostninger fra luftforurening med i prisen, hvis ikke man stiller krav til hhv. CO2 neutral og emissionsfri transport.

Dette krav gælder ved indkøb og leasing af biler, men også i kontrakter hvor transportelementet udgør mindst 25% af den samlede kontraktsum.

Obligatoriske krav om overholdelse af tomgangsregulativet

Alle leverandørers chauffører skal overholde Københavns Kommunes tomgangsregulativ. Ifølge regulativet er det forbudt at lade sit køretøj holde i tomgang i mere end ét minut, hvis der ikke er behov for dette.

Obligatoriske krav til partikeludledning for køretøjer over 3500kg

Alle tunge køretøjer – over 3.500 kg. – som transporterer varer eller leverer tjenesteydelser, herunder udfører bygge- og anlægsopgaver, inden for kommunens grænser, skal som minimum opfylde Euronorm 6.

Frivilligt, kan du også afdække muligheden for at stille kravet til leverandørens køretøjer under 3500kg., som bruges til at levere ydelser defineret i aftalen.

Klimapuljefinansiering af meromkostninger

Du kan overveje at søge finansiering fra Klimapuljen i ØKF, til at dække grønne meromkostninger. Dit udbud kan være relevant, hvis der er mulighed for at stille ambitiøse grønne krav, fx til grønne leverandørkøretøjer, men at disse medfører en betydelig meromkostning.

Kontakt CSR Konsulent **Ida Juul Pedersen** på h51t@kk.dk for at høre mere.

Bilag

Bilag 1: Borgerrepræsentationen (2019), *Borgerrepræsentationens indstilling om skærpede krav til grønne køretøjer*. <https://www.kk.dk/indhold/okonomiudvalgets-modemateriale/19032019/edoc-agenda/097e4f1d-c286-46ec-a29d-231c62fb5196/d100dd7a-143c-4c70-aed1-204e154e476e>

Bilag 2: Borgerrepræsentationen (2023), *Ændring af Københavns Kommunes definition af grønne køretøjer i politik om skærpede krav til leverandørkøretøjer*. <https://www.kk.dk/dagsordener-og-referater/Borgerrepr%C3%A6sentationen/m%C3%B8de-02022023/referat/punkt-8>